

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

"ΕΛΕΥΘΩ", 3: 161-163, 2011

Ελληνικό Πρόγραμμα ALSO (Advanced Life Support in Obstetrics)

Νικόλαος Βραχνής¹
Δημήτριος Παπουτσής²

Διεθνές Πρόγραμμα ALSO

Τα Σεμινάρια ALSO (Advanced Life Support in Obstetrics) άρχισαν το 1991 από μια ομάδα γενικών ιατρών στο Wisconsin των ΗΠΑ και μέχρι το 2007 είχαν "υιοθετηθεί" από 47 χώρες και εκατοντάδες χιλιάδες επαγγελματίες υγείας ανά τον κόσμο. Ορόσημο στην πορεία των Σεμιναρίων ALSO ήταν η "υιοθέτησή" τους από την Αμερικανική Ακαδημία Οικογενειακών Ιατρών (AAFP), η οποία αποτελεί και το διοικητικό κέντρο αναφοράς του Προγράμματος.

Διαχρονικός στόχος του Προγράμματος ALSO είναι η αντιμετώπιση των επειγόντων περιστατικών κατά τη διάρκεια της κύησης, του τοκετού και της λοχείας με εξειδικευμένους χειρισμούς και η αποφυγή των περιττών παρεμβάσεων. Η διάδοση του Προγράμματος απαιτήσε καταρχήν την αύξηση των "εκπαιδευτών" του Προγράμματος, αλλά και την εδραίωση αυτόνομων Προγραμμάτων σε πολλές χώρες.

Η δημιουργία ενός νέου εθνικού Προγράμματος ALSO απαιτεί τη χορήγηση της σχετικής άδειας από την AAFP και από το ALSO Advisory Board (Κεντρικό Επιστημονικό Συμβούλιο) σε αναγνωρισμένο επιστημονικό οργανισμό της υποψήφιας χώρας και τους εκπροσώπους της, μέσα από μια διαδικασία υποβολής αίτησης. Η διαδικασία αυτή επιβάλλει ένα συγκεκριμένο πλάνο οργάνωσης και επέκτασης του Προγράμματος στην υποψήφια χώρα, την προσαρμογή του Προγράμματος στις τοπικές συνθήκες και ένα σχέδιο αξιολόγησης της πορείας των Σεμιναρίων και του Προγράμματος.

Σήμερα γίνεται προσπάθεια το Πρόγραμμα ALSO να υποστηριχθεί και σε πολλές χώρες, όπου για οικονομικούς ή άλλους λόγους δεν μπορεί να λειτουργήσει αυτόνομα, όπως η Αϊτή, η Παραγουάη, το Νεπάλ κ.α. Στις χώρες αυτές τα Σεμινάρια πραγματοποιούνται από μέλη-εκπαιδευτές του διεθνούς ιδρύματος ALSO, το οποίο ιδρύθηκε το 2005 με την στήριξη εθνικών προγραμμάτων ή διεθνών οργανισμών.

Αξιολόγηση είναι η παρουσία του Προγράμματος ALSO σε κάποιες αναπτυσσόμενες χώρες, όπου χρειάστηκε να προσαρμοσθεί στις εγχώριες ιδιαιτερότητες, όπως το γεγονός, ότι στα μαιευτικά επείγοντα περιστατικά εμπλέκονται επαγγελματίες υγείας που σπάνια εκτε-

¹ Λέκτορας Μαιευτικής-Γυναικολογίας και Εμβρυομητρικής Ιατρικής, Β' Μαιευτική-Γυναικολογική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών, "ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ" Νοσοκομείο.

² Μαιευτήρας-Γυναικολόγος, Clinical Fellow, Obstetrics & Gynaecology Department, Royal Free Hospital, London, UK.

λούν τοκετούς, η ύπαρξη λοιμωδών νοσημάτων που έχουν εξαλειφθεί στον αναπτυσσόμενο κόσμο και η εκτέλεση ιατρικών πράξεων σε δύσκολες συνθήκες. Για τους παραπάνω λόγους το περιεχόμενο και υλικό του Προγράμματος προσαρμόστηκε προκειμένου να συμπεριλάβει και τις αρχές Βασικής Υποστήριξης της Ζωής στην Κύηση (BSLO). Έτσι, το Διεθνές Πρόγραμμα ALSO έχει προσφέρει σημαντική βοήθεια στις αναπτυσσόμενες χώρες. Εκπαιδεύει τους ιατρούς, τις Μαιές και τους Μαιευτές, καθώς και τους επαγγελματίες υγείας που εκτελούν τοκετούς, στις τεχνικές αντιμετώπισης των επειγόντων μαιευτικών περιστατικών. Το Πρόγραμμα μεριμνά για μια ασφαλέστερη μητρότητα και δημιουργεί συστηματοποιημένες πρακτικές γνώσεις για τις μελλοντικές γενεές.

Ελληνικό Πρόγραμμα ALSO

Τα μαιευτικά και γυναικολογικά επείγοντα περιστατικά απαιτούν συστηματική προσέγγιση και πλήρη κατανόηση των βασικών αρχών που εμπλέκονται στην αντιμετώπισή τους. Το Ελληνικό Πρόγραμμα ALSO® καθώς και το Πρόγραμμα ALSG παρέχουν εκπαίδευση σε επείγοντα περιστατικά. Εξίσου σημαντική είναι η συνεχής βιβλιογραφική ενημέρωση και η εκπαίδευση με πρακτικές ασκήσεις, συζητήσεις περιστατικών, προσομοιώσεις Συμβουλευτικής και αλγόριθμους που προσφέρουν τα Σεμινάρια ALSO (Advanced Life Support in Obstetrics) και ALSG (Advanced Life Support in Gynecology).

Οι χειρισμοί που διδάσκουν βασίζονται στην τεκμηριωμένη άσκηση της Ιατρικής (evidence-based medicine), ενώ παράλληλα οι διαδικασίες που ακολουθούνται στην Αίθουσα Τοκετών, στα Εξωτερικά Ιατρεία των γυναικολογικών επειγόντων και στο Χειρουργείο, πρέπει να είναι αποτέλεσμα της σωστής εφαρμογής των κλινικών κατευθυντήριων οδηγιών. Τα Προγράμματα ALSO και ALSG ενθαρρύνουν την ύπαρξη μηχανισμών παρακολούθησης των περιστατικών και κλινικού ελέγχου (audit) μέσα σε κάθε Κλινική.

Στο Σεμινάριο διδάσκουν Έλληνες εκπαιδευτές, που είναι Μαιευτήρες-Γυναικολόγοι, Μαιές-Μαιευτές, Παιδίατροι και Γενικοί Ιατροί. Η παρουσία τους είναι σημαντική γιατί δίνει έμφαση στην ολοκληρωμένη φροντίδα της εγκύου από την ομάδα.

Το Ελληνικό Πρόγραμμα ALSO διοργανώνεται από τη Β' Μαιευτική-Γυναικολογική Κλινική του Πανεπιστημίου Αθηνών και τελεί υπό την Αιγίδα της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, της Αμερικανικής Ακαδημίας Οικογενειακών Ιατρών (AAFP-American Academy of Family Physicians) και της Ελληνικής Εταιρείας Μαιευτικού και Γυναικολογικού Επείγοντος. Το Πρόγραμμα διοργανώνει Σεμινάρια εκπαίδευσης εκπαιδευτών, επιστημονικές συναντήσεις εκπαιδευτών πριν την έναρξη κάθε Σεμιναρίου, στρογγυλές τράπεζες ή και πρακτικές ασκήσεις σε Διεθνή και Ελληνικά Συνέδρια.

Το Ελληνικό Πρόγραμμα ALSO ξεκίνησε το 2002 και διοργανώνεται τακτικά στην Ελλάδα και την Κύπρο. Στόχος του Προγράμματος ALSO είναι οι συμμετέχοντες να ολοκληρώσουν με επιτυχία το Σεμινάριο και να είναι σε θέση να διαχειριστούν επείγουσες καταστάσεις κατά τη διάρκεια της κύησης, του τοκετού και της λοχείας.

Τι είναι το Σεμινάριο ALSO

Το Σεμινάριο διαρκεί 2 ημέρες και ωφελεί όσους ασχολούνται με την περίθαλψη της μητέρας και του νεογνού. Περιλαμβάνει διαλέξεις, συζητήσεις περιστατικών, προσομοιώσεις Συμβουλευτικής, προβολές, videos και πρακτικές ασκήσεις σε προπλάσματα και μυϊκό ιστό. Επίσης, χρησιμοποιεί μνημονικούς κανόνες (ακρωνύμια/αλγόριθμους), οι οποίοι πραγματικά "σώζουν" σε μαιευτικά επείγοντα περιστατικά.

Στο Σεμινάριο μπορούν να λάβουν μέρος όλοι οι επαγγελματίες υγείας που ασχολούνται με τη μητέρα και το παιδί, όπως Μαιευτήρες-Γυναικολόγοι, Μαιές-Μαιευτές, Παιδίατροι, Αναισθησιολόγοι, Γενικοί Ιατροί, Ιατροί που εργάζονται σε τμήματα επειγόντων περιστατικών, Διασώστες κ.ά.

Το 65% περίπου του χρόνου του Σεμιναρίου αφιερώνεται σε πρακτικές ασκήσεις με προπλάσματα, που αφορούν μαιευτικά επείγοντα και την αντιμετώπισή τους. Εκεί οι συμμετέχοντες εκτελούν ενεργητικά τα απαραίτητα βήματα. Το υπόλοιπο 35% του χρόνου του Σεμιναρίου αφορά συζητήσεις περιστατικών, προσομοιώσεις συμβουλευτικής, προβολές videos με σχολιασμό και διαλέξεις.

Το Σεμινάριο ALSO χρησιμοποιεί τα εξής εκπαιδευτικά μέσα:

1. Σταθμούς πρακτικών δεξιοτήτων (hands-on workstations)

- Βαριά Προεκλαμψία – Εκλαμψία
- Δυστοκία ώμων
- Καρδιοαναπνευστική ανάνηψη μητέρας
- Σοβαρή αιμορραγία μετά τον τοκετό
- Μπαλόνι Bakri
- Ανώμαλες προβολές (ισχιακή, προσωπική και οπίσθια ινιακή θέση προβολής)
- Πρόπτωση ομφαλίου λώρου
- Βασική καρδιοαναπνευστική ανάνηψη νεογνού
- Καρδιοαναπνευστική ανάνηψη νεογνού: πρακτική άσκηση με σενάρια
- Παρακολούθηση τοκετού – Καρδιοτοκογράφημα (CTG)
- Συρραφή περινεϊκής ρήξης 3ου και 4ου βαθμού
- Αναρροφητικός εμβρουουλκός
- Μεταλλικοί εμβρουουλκοί

2. Προσομοιώσεις Συμβουλευτικής

- Θάνατος μητέρας στη λοχεία
- Κύηση με αυξημένο ρίσκο για σύνδρομο Down

3. Συζητήσεις περιστατικών

- Αιμορραγία κατά το δεύτερο ήμισυ της κυήσεως
- Αιμορραγία 3ου σταδίου τοκετού
- Φλεβική θρομβοεμβολή
- Σήψη στη λοχεία

4. Προβολές videos

- Ράμμα B-Lynch
- Κλασική καισαρική τομή
- Απολίνωση έσω λαγονίου
- Μαιευτική υστερεκτομία
- Εμβολισμός αγγείων πυέλου

5. Διαλέξεις

- Μηχανισμοί φυσιολογικού τοκετού–Δυστοκία
- Ασφάλεια στο μαιευτικό επείγον

Πιστοποίηση ALSO

Τα Σεμινάρια διεξάγονται σε 2 συνεχόμενες ημέρες. Για να λάβει κανείς Πιστοποίηση θα πρέπει να παρακολουθήσει ανελλιπώς όλο το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και να επιτύχει τόσο στις γραπτές όσο και στις προφορικές εξετάσεις. Οι γραπτές εξετάσεις είναι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, ενώ οι προφορικές είναι πρακτικές ασκήσεις, συνήθως επί προπλασμάτων.

Εάν κάποιος εκπαιδευόμενος δεν επιτύχει στις εξετάσεις, τότε ισχύουν τα παρακάτω:

- Αποτυχία μόνο σε ένα σενάριο των προφορικών εξετάσεων συνεπάγεται επανεξέταση στο ίδιο σενάριο μετά τη λήξη του Σεμιναρίου.

- Αποτυχία σε περισσότερα από ένα σενάρια των προφορικών εξετάσεων συνεπάγεται επανεξέταση, υπό την προϋπόθεση ότι υπήρξε επιτυχία στη γραπτή εξέταση. Επί αποτυχίας και στα γραπτά, θα πρέπει όλο το Σεμινάριο να επαναληφθεί στο μέλλον.

- Αποτυχία στη γραπτή εξέταση: δίνεται η δυνατότητα επαναληπτικής γραπτής εξέτασης μέσα σε διάστημα ενός έως έξι μηνών, εφόσον ο υποψήφιος επιτύχει στα προφορικά (εξαρχής ή μετά από επανεξέταση ενός μέρους αυτής).

Πληροφορίες εγγραφής ALSO

Για τυχόν ερωτήσεις που αφορούν το Πρόγραμμα ALSO, μπορεί κανείς να επικοινωνήσει με τη Γραμματεία ALSO στη διεύθυνση:

Βασιλίσσης Σοφίας 124B, Αθήνα

Τηλ/Fax: +30. 210.7789211, +30. 210.7777390

E-mail: info@also.org.gr, alsogr@hotmail.com

Ιστοσελίδα: www.also.org.gr

Advanced Life Support Obstetrics

Ανακοίνωση Σεμιναρίων ALSO – ALSG

34 Ο ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ
ΜΑΙΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΠΕΙΓΟΝΤΟΣ
ALSO[®]

ADVANCED LIFE SUPPORT IN OBSTETRICS

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
11-12 Φεβρουαρίου

Γραμματεία ALSO[®], τηλ.: 210 7789211
e-mail : info@also.org.gr
www.also.org.gr

35 Ο ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ
ΜΑΙΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΠΕΙΓΟΝΤΟΣ
ALSO[®]

ADVANCED LIFE SUPPORT IN OBSTETRICS

ΑΘΗΝΑ
5-6 Μαΐου 2012

Γραμματεία ALSO[®], τηλ.: 210 7789211
e-mail : info@also.org.gr
www.also.org.gr

3^ο ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ
ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΕΠΕΙΓΟΝΤΟΣ

ΑΘΗΝΑ
10 -11 Μαρτίου 2012

Γραμματεία ALSG[®] τηλ.: 210 7789 211
e-mail: alsg@also.org.gr
www.also.org.gr

4^ο ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ
ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΕΠΕΙΓΟΝΤΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ
28 - 29 Απριλίου 2012

Γραμματεία ALSG[®] τηλ.: 210 7789 211
e-mail: alsg@also.org.gr
www.also.org.gr

